

Гетьмани війська Запорозького

Гетьманщина

Гетьманщина або **Військо Запорозьке** – українська козацька держава на території Наддніпрянщини, Сіверщини, Полісся та Східного Поділля. Веде свій початок від найбільшого козацького повстання в Речі Посполитій – Хмельниччини. Головою виступав виборний гетьман.

Гетьманщина (1649-1654) на тлі новітньої України. Кольори міст означають:

- а) світло-помаранчевий – старожитні реєстрові полки
- б) малиновий – полкові центри регулярних військових одиниць
- в) світло-коричневий – центри Війська Запорозького Низового
- г) світло-жовтий – тимчасові полки, котрі проіснували лише близько року

Від 1654 року перебувала під протекторатом московського царя.

Протягом другої половини XVII – початку XVIII століття, під час громадянської війни – часу розколу та правління окремими територіями різних гетьманів, останні, в боротьбі за єдиновладдя, визнавали верховенство Московського царства, Речі Посполитої та Османської імперії.

1667 року за Андрусівським миром розділена по Дніпру на Правобережну і Лівобережну Україну.

Після остаточного скасування в Речі Посполитій козацького устрою на Правобережжі 1699

року, продовжила існування лише на теренах Лівобережжя. Виконувала роль заслону для Російської Імперії від її військових супротивників.

1709 року, під час Великої північної війни, невдало намагалася перейти під протекторат Швеції.

Протягом 18 століття поступово втратила політичну і економічну автономію. 1764 року наказом імператриці Катерини II інститут гетьмана було скасовано, а ще через рік Гетьманщину реформовано в Малоросійську губернію.

Гетьмани війська Запорозького

Гетьмани Війська Запорозького

Єдина Гетьманщина

1648–1657	Богдан Хмельницький	організатор Хмельниччини, засновник держави Війська Запорозького. 1654 року прийняв Російський протекторат.
1657	Юрій Хмельницький	син Богдана, позбавлений булави до досягнення повноліття.
1657–1659	Іван Виговський	1658 року прийняв польський протекторат.
1659–1660	Юрій Хмельницький	1659 року повернувся до російського протекторату, але 1660 року прийняв Польський протекторат.

Розкол Гетьманщини

Правобережжя			Лівобережжя		
<i>Польський протекторат</i>			<i>Російський протекторат</i>		
1660–1663	Юрій Хмельницький	1663 року зрікся булави.	1660–1663	Яким Сомко	наказний гетьман.
1663–1665	Павло Тетеря		1663–1668	Іван Брюховецький	1663 року підписав Батуринські, а 1665 року – Московські статі, які обмежили козацьку автономію.
1665–1668	Петро Дорошенко				

Об'єднання Гетьманщини

1668–1669	Петро Дорошенко	
-----------	-----------------	--

Гетьмани війська Запорозького

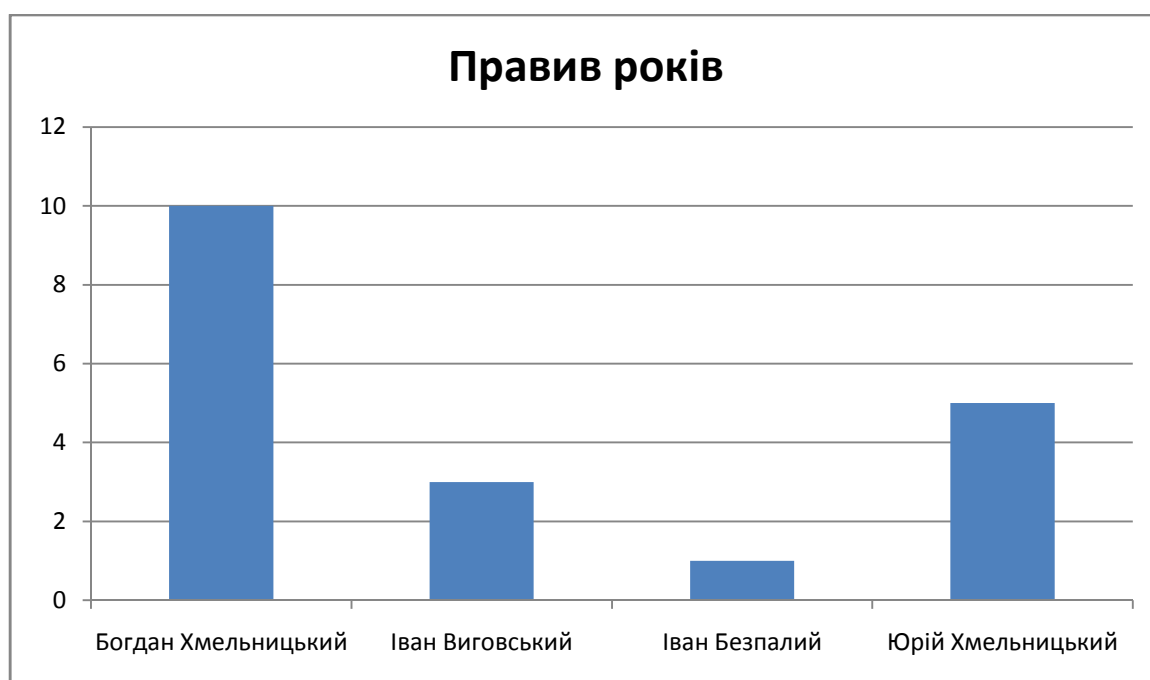
Повторний розкол Гетьманщини							
Правобережжя				Лівобережжя			
Османський протекторат		Польський протекторат		Російський протекторат		Шведський протекторат	
1669–1676	Петро Дорошенко	1669–1674	Михайло Ханенко	1669–1672	Дем'ян Многогрішний		
1678–1681	Юрій Хмельницький	1675–1679	Остап Гоголь	1672–1687	Іван Самойлович		
1681–1684	Георге Дука	1683–1684	Стефан Куницький				
1685	Юрій Хмельницький	1684–1689	Андрій Могила				
				1687–1708	Іван Мазепа		
				1708–1722	Іван Скоропадський	1708–1709	Іван Мазепа
						1708–1718	Пилип Орлик
1718–1742	Пилип Орлик			1722–1724	Павло Полуботок		
				1727–1734	Данило Апостол		
				1750–1764	Кирило Розумовський		

Гетьмани війська Запорозького

Роки життя та правління гетьманів

Ім'я	Роки життя	Правив від	Правив до	Правив років
Богдан Хмельницький, організатор визвольного повстання, засновник Гетьманщини	1595-1657	1648	1657	10
Іван Виговський, голова Великого князівства Руського	?-1664	1657	1659	3
Іван Безпалый, наказний гетьман	?-1718	1659	1659	1
Юрій Хмельницький, уклав Переяславські статті та Слободищенський трактат	1641-1685	1659	1663	5

Зміст

Гетьманщина.....	1
Гетьмани Війська Запорозького	2
Роки життя та правління гетьманів	4